

lidt Resignation til at slaa sig til Ro med det, er det et absolut Fremskridt og ogsaa efter min Mening et ret væsentligt Fremskridt. Det udelukker ikke, at man kan se, at der kan være betydelig større Fremskridt at gjøre, og at dermed er den Opgave langt fra løst i sin fulde Udstrækning. Men der er to Grunde, som gjøre, at jeg alligevel antier dette Fremskridt for at være saa betydeligt og værdifuldt, at det var værd at have. De to Grunde ere disse, at for det Første rammer den absolute Frihed, som man vil sikke nogle Arbeidere, netop dem, som absolut trænge allerhaardst dertil, nemlig Butikstjolkene og Fabrikarbejderne. Der er ingen Tvivl om, at de ganske særlig fremfor alle andre Arbeidere her i Landet trænge til denne absolute Frihed, som herved vilde blive dem givet. Deres hele Virksomhed er af den Natur, at den ikke kan sammenlignes med nogenjomhelst anden Virksomhed. Disse Arbeidere have det mest melaniske og derved ogsaa det mest opslidende og fortærende Arbeide og ogsaa det, som gaar sin daglige Tur jævnt hen ad Landeveien uden væsentlige Afbrydelser eller Afvejslinger. Det kan ikke sammenlignes med andet Arbeide, paa ingen Maade med det almindelige Landarbeide og heller ikke med det øvrige Værkstedarbeide, eller hvad man ellers kan nævne. I andre Virksomheder, som ligge udenfor Butiks- og Fabrikvirksomheden, er der af Naturen en hel Del Afvigelser og Ophold paa Tider, frivillige eller ufrivillige, af forskjellige Art, som gjøre, at selv om der ikke er absolut givne og betingede Fridage for disse Folk, ville de komme af sig selv, om just ikke som Dage, saa dog som forskjellige Opholdstider. Deres Virksomhed har ogsaa af Naturen en meget større Forskjelligartethed, saa de ikke nær i den Grad komme til at mærke Tvangen som netop de, der staa i Butikkerne eller arbeide i Fabrikkerne. Det er den ene Grund til, at jeg betragter Forslaget som ret væsentligt, selv om jeg kan se, at der kunde gaaes videre i den Retning, netop at det rammer de rigtige Folk, dem, som trænge i langt, langt højere Grad en nogen Anden. Den anden Grund til, at jeg betragter det som saa værdifuldt, at jeg gjerne ønskede det, er den, at jeg tror, at dette Forslag, sat i Kraft og ført ud i Livet, vilde have en, om jeg saa maa kalde det, opdragende Betydning; det vil faae nogen Betydning ogsaa overfor andre Arbeideres Virksomhed, at det bliver en Regel, at man ser, at der er visse Steder, hvor der slet ikke arbeides paa denne angivne Tid. Naar det ses, at Butiksfolk og Fabrikarbeidere absolut have denne Fridag, vil det Tid efter anden efter min Me-

ning paavirke den offentlige Mening om denne Sag og paavirke andre Arbeidspladser og andre Arbeidsgivere saaledes, at de, hvor Rimelighed nogenlunde kan tale derfor, ville vænne sig til at optage den samme Regel frivillig. Det er disse to Grunde, som for mig gjør, at jeg betragter dette Forslag, selv med den Begrændsning, som det har, for at være praktisk og værdifuldt. At der saa findes en Bestemmelse om, at Ministeren kan give Dispensationsret fra disse Forhold, derom maa jeg sige, at det tiltaler ikke mig i alt Fald, og jeg antager heller ikke Fler-tallet i dette Thing, at skulle give saadanne Undtagelsesbestemmelser, men jeg indrømmer, at her er et Sted, hvor det af praktiske Hensyn kan være hensigtsmæssigt og maaste endogsaa aldeles nødvendigt, saa det skal jeg ikke gjøre Indsigelse imod. Den samme Tanke skal jeg derimod komme til et andet Sted i Lovforslaget, hvor jeg ikke kan se paa den paa samme Maade. Til det samme Afnit, som jeg kalder det, om Arbeidsfriheden hører jo ogsaa foruden de første 3 Paragrafer til-lige de nu foreslaaede §§ 4 og 5 om Grund-lovsdagens og Valgdagens Optagelse som absolute Fridage. Jeg kan nu ikke se, hvor-lede Udvalgets Flertal eller i alt Fald en Del af dets Medlemmer er kommet til at tage forskjellige Stillinger til disse to Spørgs-maal, og jeg kan ikke forstaa eller i alt Fald ikke tiltræde den Begrundelse, som den ærede Ordfører gav deraf; det er en anden Sag, hvis han kan anføre andre Grunde derfor, saa skal jeg høre dem og tage dem under Overveielse; men de Grunde, som ere fremkomne endnu, forstaaer jeg ikke. De vare baade formelle og reelle. De formelle er der allerede gjort Indvendinger imod fra flere Sider, det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valokreds (B. Holm) gjorde Indvendinger derimod, og det ærede Medlem, som nu talte, gjorde det Samme. Jeg begriber heller ikke, hvilken formel Forskjel der kan være paa Banfeligheden ved at optage Grund-lovsdagen og ved at optage Valgdagen. Det er begge to Dage, som vistnok maa sættes mindst lige langt fra det almindelige Begreb om Helligdagen, og skulde der praktisk være Tale om at foretrække den ene af dem, maatte det dog absolut blive Valgdagen. Valgdagen har det i det praktiske Liv langt større Betydning at have Fridag paa end Grundlovs-dagen og det ganske særlig under de Forhold, hvorunder vi nu leve, hvor Grund-lovsfesterne have tabt en Del af det smukke Skjær, som burde hvile over dem; den fest-lige Stemning, som burde begeistre hele det danske Folk, kan paa Grund af de forelig-gende Omstændigheder ikke blive, hvad den